

Kohdun hyvänlaatuisen kasvaimen hoito eli myooman embolisaatio

Olette tulossa myooman embolisaatioon. Toimenpide vaatii sekä esivalmisteluja että jälkihoitoa ja siksi teille on varattu paikka myös vuodeosastolle.

Mitä on myoomien embolisaatio ja mikä on toimenpiteen tarkoitus?

Toimenpide on aiheellinen oireisilla kohtumyoomapotilailla leikkauksen vaihtoehtona etenkin silloin, kun kohdunpoisto ei tule kyseeseen.

Kohdun myoomat eli hyvänlaatuiset lihaskasvaimet ovat yleisimpiä gynekologisia kasvaimia. Niitä arvioidaan ilmaantuvan jopa puolelle hedelmällisessä iässä olevista naisista, ja kolmanneksella näistä on niihin liittyviä oireita. Näitä voivat olla muun muassa kuukautisvuotohäiriöt, kivut, paikalliset paineoireet, tiheä virtsaamistarve ja raskauskomplikaatiot.

Suurin osa myoomista ei tarvitse kajoavaa hoitoa. Vaikeammissa tapauksissa saatetaan tarvita leikkaushoitoa, joko säästävämpää myomektomiaa tai hysterektomiaa. Leikkaushoidon rinnalle on viime vuosien aikana kehitetty kohtuvaltimoiden tukkimiseen perustuva embolisaatiohoito.

Miten valmistaudutte tutkimukseen?

- Saavutte sairaalaan tutkimuspäivän aamuna.
- Toimenpidettä varten otetaan verikokeita, jotka otetaan ennen sairaalaan tuloa osaston ohjeiden mukaisesti.
- Sokeritaudissa käytettävää Metformiini-lääkitystä ei tarvitse tauottaa ennen tutkimukseen tuloa. Lääke saatetaan kuitenkin tauottaa tutkimuksen jälkeen mikäli munuaisten toiminta niin edellyttää.
- Myös veren hyytymistäipumusta lisäävä lääkitys (muun muassa estrogeenit tai traneksaamihappo) tulisi keskeyttää etukäteen. Mahdollisesta veren hyytymistäipumusta estävästä lääkityksestä (Marevan) tulee neuvotella lähettävän lääkärin kanssa kussakin tapauksessa erikseen. Kaikki muut lääkkeet otatte entiseen tapaan.
- Tutkimus tehdään yleensä reisivaltimon kautta. Tulehdusvaaran vuoksi ei nivustaipeiden iholla saa olla tulehdusta tai ihottumaa. Tutkimus tehdään röntgensäteitä apuna käyttäen, tämän vuoksi mahdollinen raskaus on selvitettävä ennen tutkimusta. Myös tiedossa olevasta varjoaineallergiasta ja munuaisten vajaatoiminnasta on kerrottava etukäteen.
- Tutkimuspäivänä teidän tulee olla aamusta ravinnotta.

- Tupakan ja muiden nikotiinivalmisteiden käyttö on kiellettyä 24 tuntia ennen toimenpidettä, koska se aiheuttaa verisuonten supistumista ja voi johtaa toimenpiteen epäonnistumiseen.

Miten tutkimus tehdään?

Reisivaltimon kautta kohtuvaltimeen viety ohuen katetrin kautta ruiskutetaan läpivalaisukontrollissa varjoaineseoksen mukana pieniä tukkivia kappaleita, kunnes valtimon verenvirtaus pysähtyy. Molemmat kohtuvaltimot pyritään tukkimaan samassa istunnossa.

Toimenpiteen päätteeksi katetri poistetaan ja pistokohta suljetaan. Vuodelepo toimenpiteen jälkeen on 2–5 tuntia.

Myoomat ovat useimmiten täysin riippuvaisia nimenomaan kohtuvaltimon kautta tulevasta verenkierrosta ja onnistuneen toimenpiteen jälkeen niiden verenkierto loppuu ja ne kutistuvat vähitellen. Itse kohtu saa verenkiertoa monesta muustakin valtimohaarasta ja säilyy toimenpiteessä yleensä hyvin.

Mitä tutkimuksen jälkeen?

Toimenpide kestää noin 1–2 tuntia

Usein jo toimenpiteen aikana ja lähes poikkeuksetta sen jälkeen tuntuu alavatsalla kipua, joka liittyy verenpuutteesta aiheutuvaan myoomien infarktiin. Myös pahoinvointi on yleistä. Tehokkaalla lääkityksellä voidaan oireita lievittää huomattavasti. Kipu on voimakkaimmillaan toimenpidepäivänä ja lakkaa muutamien päivien kuluessa vähitellen.

Lievää kuumetta, joka niin ikään liittyy kudonvaurioon, saattaa esiintyä, samoin niukkaa verenvuotoa. Bakteritulehduksen vaara on jonkin verran suurentunut useita viikkoja toimenpiteen jälkeen. Mikäli kuumetta tai alavatsakipua ilmaantuu alkuvaiheen jälkeen uudelleen, on syytä hakeutua tutkimuksiin ja hoitoon.

Lähettävä gynekologian yksikkö huolehtii jälkiseurannasta ja -tarkastuksista oman käytäntönsä mukaan.

Toimenpiteen vaikutusta hedelmällisyyteen ei ole vielä riittävästi tutkittu, mutta lukuisia normaaliin synnytykseen päätyneitä ongelmattomia raskauksia embolisaation jälkeen on raportoitu.

Valtimopunktion jälkihoito-ohje löytyy <https://hoito-ohjeet.fi/Ohjepankki/VSSHP/Valtimopunktion%20j%C3%A4lkihoito-ohje.pdf>

Mistä kuulette tutkimustuloksista?

Lähettävä poliklinikka tai osasto huolehtii tutkimustulosten kertomisesta.